

STUDII

Inovație și tradiție: explorarea tehnicilor compoziționale în lucrările pentru pian ale lui Marcel Mihalovici¹

Alexandra Magazin

Context și premise în analiza creației pianistice a lui Marcel Mihalovici

În peisajul muzical al secolului XX, compozitorul Marcel Mihalovici (1898-1985) se remarcă prin originalitatea limbajului său componistic, unde modernismul occidental fuzionează organic cu substanța folclorică românească. Modul său unic de a sintetiza multiple influențe culturale într-un stil personal face din analiza creației sale pentru pian un demers fundamental pentru înțelegerea evoluției muzicii moderne europene.

Stabilirea sa la Paris în 1919 marchează începutul unei cariere remarcabile în avangarda muzicală, perioadă în care devine un catalizator al dialogului cultural între spațiul românesc și cel francez. Interferențele artistice cu personalități precum Constantin Brâncuși, George Enescu, Samuel Beckett și Paul Sacher ilustrează amplitudinea viziunii sale creatoare și capacitatea de a transcende granițele convenționale ale expresiei muzicale.

Creația sa pianistică reflectă fuziunea perfectă între rigoarea școlii franceze, asimilată prin studiile cu Vincent d'Indy la Schola Cantorum, și sensibilitatea est-europeană dobândită în perioada formării sale în România. Interpretarea lucrărilor sale de către pianiști

¹ Studiul a fost prezentat în data de 10.11.2024, în cadrul Simpozionului de muzicologie *Rădăcini* coordonat de Vlad Ghinea, desfășurat sub egida Festivalului Internațional *Meridian*.

precum Dinu Lipatti, Geneviève Joy și Monique Haas a contribuit la definirea unui stil pianistic distinctiv, unde virtuozitatea tehnică și profunzimea expresivă coexistă într-un echilibru perfect.

Prezentul studiu analizează modalitățile prin care Mihalovici realizează sinteza între tradiție și inovație în creația sa pianistică, explorând strategiile compoziționale care definesc unicitatea stilului său. Investigarea tehnicilor sale componistice deschide perspective noi asupra evoluției limbajului muzical modernist și asupra modului în care identitatea culturală se poate redefini prin creație artistică.

Semnificația acestei analize este consolidată de rolul lui Mihalovici ca mediator cultural între Est și Vest, manifestat atât prin creațiile sale, cât și prin activitatea sa de promotor al muzicii contemporane în cadrul unor organizații precum École de Paris și Societatea de Muzică de Cameră Triton. Studiul lucrărilor sale pentru pian devine astfel esențial pentru înțelegerea transformărilor limbajului muzical în secolul XX.

Marcel Mihalovici: Repere biografice și artistice în formarea unui limbaj componistic inovator

Parcursul artistic al lui Marcel Mihalovici ilustrează o sinteză remarcabilă între școala românească de compoziție și avangarda muzicală pariziană a secolului XX. Mediul familial i-a oferit primele experiențe muzicale semnificative, care au lăsat urme adânci în creația sa ulterioară. Întâlnirea cu muzica în casa părintească i-a marcat nu doar copilăria, ci întregul drum artistic, după cum reiese din propriile sale reflecții: „Toate acestea îmi fascinau urechea de copil, iar până astăzi se mai pot regăsi ecourile acelor fascinații în muzica mea. Nu mă gândeam însă să devin muzician”¹.

Formarea sa muzicală sub îndrumarea lui Dimitrie Cuclin și Robert Cremer a fost culminat de un moment definitoriu: întâlnirea cu George Enescu. Impactul primei întrevederi cu marele compozitor și

¹ Interviu acordat Despinei Petecel în Marcel Mihalovici, *Amintiri despre Enescu, Brâncuși și alți prieteni*, Editura Eminescu, București, 1990, p. 2.

multitudinea lucrărilor create în perioada timpurie, deși pierdute ulterior, reflectă intensitatea activității sale componistice juvenile:

Și Enescu s-a uitat la exercițiile mele și părea interesat. La sfârșit i-am arătat și compozițiile: era o piesă pentru vioară și un *Cvartet de coarde*. Enescu m-a întrebat dacă îmi place Debussy. [...] Din păcate pentru mine, acel *Cvartet* a dispărut cu multe alte lucrări din casa mea de la Paris, în 1943, împreună cu toate manuscrisele mele din copilărie: un *Cvartet de coarde* [...], o bucată de orchestră, o *Cantată* pe care o terminasem în anul 1938... Și aici în București au dispărut multe lucrări din casa părinților mei: aveam o *Sonată pentru vioară*, un *Trio cu pian*, un *Trio de coarde*, toate au dispărut.¹

Începând din 1919, Paris devine centrul vieții și creației sale artistice. La Schola Cantorum (1919-1925), sub îndrumarea unor mentori precum Vincent d'Indy, Nestor Lejeune și Léon Saint Réquier, Mihalovici își consolidează fundamentele tehnice ale compoziției. Întâlnirea cu pianista Monique Haas, viitoarea sa soție, deschide calea unei colaborări artistice remarcabile care va influența profund creația sa ulterioară.

Contribuția sa la viața muzicală pariziană se manifestă prin implicarea în multiple proiecte inovatoare. Din 1928, face parte din École de Paris, alături de Conrad Beck, Alexandre Tchérépnin, Bohuslav Martinů și Tibor Harsányi, grup care se remarcă prin integrarea elementelor folclorice în limbajul muzical modern. Între 1932 și 1939, cofondează Societatea de Muzică de Cameră Triton, alături de personalități precum Arthur Honegger și Serghei Prokofiev, promovând activ muzica contemporană².

Un capitol semnificativ în activitatea sa îl reprezintă participarea la grupul *Gloxinia*³, format la sfârșitul anului 1944, după eliberarea

¹ *Centenar Marcel Mihalovici* (1898-1985), ed. Vasile Tomescu și Mihaela Marinescu, Editura Muzicală, București, 2001, p. 5.

² Georges Beck, *Marcel Mihalovici. Esquisse biographique suivi du Catalogue de son œuvre*, Heugel & Cie, Paris, 1954, p. 6.

³ *Les Cahiers Boëllmann-Gigout*, no. 2/3, Association Boëllmann-Gigout, Paris, Déc. 1997-Mars. 1998, p. 77.

Parisului. Alături de Darius Milhaud și alți muzicieni renumiți, Mihalovici contribuie la misiunea acestei organizații de a sprijini tinere talente și de a promova libertatea de expresie artistică într-o perioadă de reconstrucție culturală.

Relația profesională cu George Enescu capătă noi valențe în 1954, când maestrul îi încredințează finalizarea mai multor lucrări importante. Grija cu care Mihalovici notează ultimele indicații ale lui Enescu pentru *Simfonia de cameră* pe o foaie păstrată „ca pe-o adevărată relictă”¹ demonstrează profunzimea acestei colaborări artistice. Implicarea sa în definitivarea unor lucrări precum *Suita sătească* și încercarea de a revizui poemul simfonic *Vox maris* subliniază rolul său crucial în preservarea moștenirii enesciene.

Prestigiul internațional al lui Mihalovici este confirmat prin premii importante precum Premiul „Ludwig Spohr” (1955), Premiul Fundației „David C. Copley” (1961), Premiul „George Enescu” al S.A.C.E.M. (1966) și „Grand Prix Ville de Paris” (1972). Opera sa componistică, care îmbină elemente ale folclorului românesc cu tehnici moderne de compoziție, reflectă capacitatea sa de a crea un limbaj muzical original și influent în contextul muzicii secolului XX.

Creația pentru pian – confluente și metamorfoze

Creația pianistică a lui Marcel Mihalovici, deși nu reprezintă componenta dominantă a operei sale componistice, constituie un reper esențial în înțelegerea evoluției sale stilistice și a mijloacelor componistice utilizate. Lucrările pentru pian reflectă atât contextul muzical al perioadei, cât și asimilarea elementelor folclorice românești într-o sinteză stilistică distinctă.

Din perspectiva organizării, repertoriul pianistic al lui Mihalovici se structurează în două categorii fundamentale care transcend criteriul cronologic: creații de factură modală, cu specific folcloric, și lucrări ce explorează teritoriul atonal. Este semnificativ faptul că aceste orientări stilistice nu sunt circumscrie unor perioade temporale distincte, ci

¹ Mihalovici, p. 78.

coexistă și se întrepătrund pe parcursul întregii sale activități creatoare, inclusiv în perioada postbelică.

Examinarea creației pianistice a lui Mihalovici este esențială pentru înțelegerea profilului său componistic integral. Valoarea acestui segment creator este amplificată de colaborarea cu interpreți de prestigiu precum Dinu Lipatti, Monique Haas și Yvonne Loriod, care au asigurat primele audiții, poziționând aceste lucrări în contextul artei pianistice europene de secol XX.

Deși formația sa inițială a fost cea violonistică, Mihalovici a beneficiat de expertiza soției sale, pianista Monique Haas, care a avut o contribuție esențială atât în procesul de creație, cât și în interpretarea acestor lucrări caracterizate printr-un înalt grad de complexitate tehnică. Colaborarea cu Monique Haas, principala promotoare a creației sale pianistice, a fost decisivă în rafinarea scriiturii pianistice, deși și alți interpreți precum Marie Pradier, Hélène Bonnet, Tibor Harsányi, Geneviève Joy sau Lélia Gousseau au avut un rol semnificativ în prezentarea primelor audiții.

Cercetarea mea doctorală a cuprins analiza detaliată a creației pianistice, incluzând studiul materialelor documentare și identificarea unor partituri rare sau în manuscris, acestea din urmă fiind copii ale originalelor păstrate la Fundația Paul Sacher din Basel. Pentru ilustrarea particularităților definitorii ale creației pianistice de Marcel Mihalovici, am ales spre analiză lucrarea *Quatre Pastorales pour piano, op. 62*, aceasta constituind un reper semnificativ în înțelegerea universului său componistic.

Aparținând perioadei de maturitate, *Quatre Pastorales pour piano, op. 62* este structurată ca un ciclu de patru miniaturi, a căror geneză se situează în Paris, între 26-28 octombrie 1950, cu excepția ultimei părți, finalizată la 23 decembrie același an. Lucrarea, care reflectă subtile influențe ale folclorului românesc, a fost publicată în 1952 la Editura Heugel din Paris și dedicată pianistei Geneviève Joy¹.

¹ Pianistă și pedagogă de origine franceză, Geneviève Joy (1919-2009) s-a format sub îndrumarea lui Yves Nat și Lucette Descaves la Conservatorul din Paris, unde s-a remarcat prin obținerea unui premiu în 1941. Și-a dedicat activitatea pedagogică Școlii Normale de Muzică din Paris (1962-1966) și Conservatorului din Paris (1966-1986). Creația sa interpretativă a inspirat

Prima audiție a avut loc în anul compunerii, 1950. Relația dintre Mihalovici și Joy s-a dezvoltat în contextul mișcării de rezistență muzicală din perioada ocupației naziste, când aceștia, alături de Monique Haas și Henri Dutilleux, au activat în cadrul „Comitetului Frontului național al muzicii”.

Lucrarea se caracterizează prin utilizarea unei ritmici sugestive, un limbajul armonic specific impresionismului, dar și prin includerea elementelor neoclasiche care conferă echilibru melodiei și formei. Prima pastorală are o formă de lied (ABA_{var}) și se desfășoară într-un tempo *Andantino*, având un caracter dansant de vals, sugerat de acompaniamentul specific și de indicația *semplice, espressivo*. În secțiunea A, planul inferior este ușor instabil deoarece fundamentală care oscilează între *la-la bemol*, și creează instabilitate armonică.

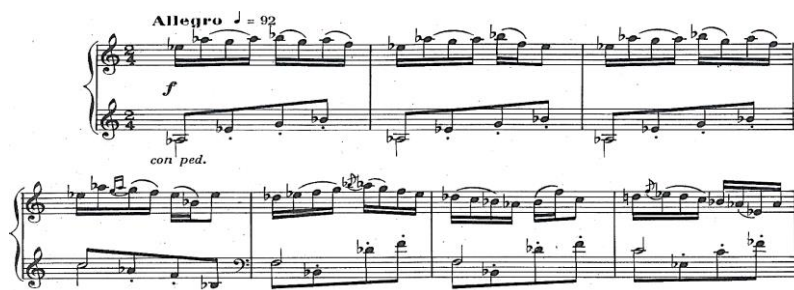

Ex. 1. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Andantino*, Pastorala I, m. 1-5.

În prima pastorală, nucleul tematic își dezvăluie rădăcinile în etosul folcloric românesc, fiind constituit dintr-un motiv concis (m. 1-2) ce se propagă pe întregul parcurs al lucrării. Filonul folcloric românesc se manifestă atât prin prezența broderiilor ornamentale caracteristice, cât și prin cadența de tip *rubato*, evidențiată prin indicația *senza rigore*. Această indicație sugerează o abordare interpretativă flexibilă, eliberată de constrângeri metrice rigide, permițând modelarea agogică în spiritul improvizatoric specific muzicii tradiționale românești.

lucrări pentru pian semnate de Georges Auric, Marcel Mihalovici și André Jolivet.

A doua pastorală se situează în opoziție cu prima prin adoptarea unui *Allegro* în metru binar, discursul muzical fiind marcat de prezența pregnantă a elementului folcloric românesc, manifestat prin ritmul specific dansului de călușari din Muntenia. Construcția tematică inițială se fundamentează pe o structură ritmică bazată pe succesiuni de șaisprezecimi, susținută de un acompaniament ce are la bază un bas *ostinato*.

Ex. 2. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Pastorala II*, m. 1-7.

Din perspectiva scriiturii pianistice, această pastorală relevă similitudini semnificative cu structura *Celor patru fabule* compuse de Paul Constantinescu în 1932.

Ex. 3. Paul Constantinescu, *Patru fabule*, nr. 1 – *Pisica cu clopoței*, m. 37-44.

Cea de-a doua secțiune a pastoralei este delimitată prin indicația *poco allargando*. Ea pune în evidență, o dată în plus, influența enesciană, putând fi sesizate similitudini între această pastorală și *Sarabanda* din *Suita nr. 2 pentru pian în re major*, op. 10 (1903):

Ex. 4. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Allegro*, Pastorala II, m. 20-24.

Ex. 5. George Enescu, *Suita nr. 2 pentru pian în re major*, op. 10, *Sarabanda*, m. 1-3.

În dezvoltarea discursului muzical, tema inițială apare în formă variată la vocea inferioară, în timp ce acompaniamentul se construiește pe o succesiune de contratimpri, imprimând lucrării caracteristicile distinctive ale unei toccate.

Ex. 6. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Allegro*, Pastorala II, m. 29-36.

În secțiunea finală a celei de-a doua pastorale, Mihalovici recurge la o elaborare contrapunctică prin prezentarea motivului inițial în inversare la vocea superioară. Acompaniamentul, caracterizat prin articulația *staccato*, conferă discursului un profil ritmic pregnant, iar distribuția sa în diverse registre pianistice contribuie la edificarea unei texturi sonore complexe.

Rigoarea componistică a lui Mihalovici se manifestă prin meticulozitatea notației și abundența indicațiilor interpretative menite să asigure o redare fidelă a intențiilor sale expresive. Utilizarea indicației *Allargando*, procedeu întâlnit și în *Quatre caprices*, marchează o dilatare progresivă a pulsației și o amplificare a expresivității, conferind secțiunii finale o dimensiune dramatică și concludivă.

Cea de-a treia pastorală, concepută în tempo *Lento* și caracterizată printr-o formă concentrată de lied ABA_{var}, își construiește discursul muzical pe alternarea ritmurilor iambice și trohaice în vocea superioară. Acest flux metric se suprapune unei linii melodice pregnante plasate în registrul acut. Din punct de vedere al organizării verticale, discursul se fundamentează pe utilizarea recurentă a intervalului de cvintă *mi bemol - si bemol* în structura acompaniamentului.

The image shows a musical score for Marcel Mihalovici's *Quatre Pastorales*, op. 62, Lento, Pastoral III, measures 1-14. The score is in 3/4 time, marked Lento (quarter note = 52). It features a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with alternating iambic and trochaic rhythms, marked with 'iamb' and 'troheu' in blue and pink boxes. The bass staff has a more complex accompaniment with a 'cori ped.' marking. A 'Senza rigore' marking is present in the middle of the piece. The score ends with a 'pp' (pianissimo) marking.

Ex. 7. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Lento*, Pastorală III, m. 1-14.

Pasajul cadențial reia principiul expresiv al primei pastorale prin indicația *senza rigore*, care prescrie o abordare *rubato*, permițând flexibilitate agogică în interpretare. Din perspectiva organizării ritmice, lucrarea prezintă afinități structurale cu *Gnosienne nr. 1* (1890) de Erik Satie.

Ex. 8. Erik Satie, *Gnossienne nr. 1*, m. 10-20.

O trăsătură definitorie a ciclului o constituie utilizarea consecventă a indicației *Allargando* în secțiunile finale ale celor patru pastorale, acest procedeu devenind astfel un element unificator al întregului opus. Recurența acestei indicații agogice transcende rolul său strict interpretativ, dobândind valențe arhitectonice în economia lucrării și contribuind la coeziunea stilistică a ciclului. Această abordare sistematică în organizarea materialului muzical evidențiază rigoarea conceptuală și preocuparea pentru echilibrul structural al discursului componistic.

Ultima pastorală, marcată de tempoul *Allegro*, relevă caracterul cel mai dinamic al ciclului, încorporând elemente stilistice *parlando-rubato* specifice doinei românești. Construcția polifonică a temei se fundamentează pe o structură scalară bazată pe succesiunea ton-semiton-ton-ton, aceasta generând atât profilul melodic distinct, cât și coerența discursului muzical. Sunetul final al acestei structuri scalare devine punct de referință pentru elaborarea noului material motivic.

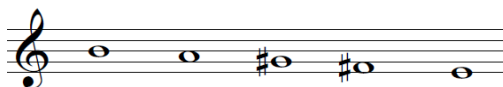

Fig. 1. Scara folosită în construcția temei din ultima pastorală a ciclului *Quatre Pastorales*, op. 62 de Marcel Mihailovici.

Ex. 9. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Allegro*, Pastoral IV, m. 1-7.

Dezvoltarea temei principale se realizează printr-o serie de procedee componistice ce includ variațiuni melodice prin broderii, tehnici de inversare a vocilor și distribuția materialului sonor între registrele superior, median și inferior, generând efecte de ecou (m. 4-5). Utilizarea unisonului trimite la tehnica de intensificare melodică specifică lui George Enescu, evidențiată în *Rapsodiile* nr. 1 și 2, stabilind astfel o conexiune cu tradiția componistică românească.

Ex. 10. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Allegro*, Pastoral IV, m. 16-19.

Ex. 11. Marcel Mihalovici, *Quatre Pastorales*, op. 62, *Allegro*, Pastoral IV, m. 43-46.

Quatre Pastorales, op. 62 prezintă afinități structurale și stilistice cu ciclul anterior *Quatre Caprices*. Conceput în miniaturi ce adoptă preponderent forma tripartită ABA extinsă, ciclul îmbină elemente modale și diatonice cu structuri derivate din scala octatonică, evidențiind sinteza între diverse sisteme de organizare sonoră.

În loc de concluzii: laborator componistic și sinteză stilistică

Pianul ocupă o poziție privilegiată în universul creativ și biografic al lui Marcel Mihalovici, fapt reflectat în complexitatea și rafinamentul scriiturii sale pianistice. Aceasta se distinge prin virtuozitate tehnică și subtilitate expresivă, constituind un veritabil laborator componistic în care diverse influențe stilistice se cristalizează într-o sinteză personală. Fiecare opus pianistic devine astfel un spațiu de explorare și îmbinare a tehnicilor componistice, evidențiind rolul instrumental în evoluția limbajului său muzical.

Creația sa pianistică asimilează multiple orientări ale secolului XX - de la neoclasicism și impresionism până la atonalism - integrând totodată elemente ale folclorului românesc într-o viziune componistică distinctă. Versatilitatea stilistică a lui Mihalovici se manifestă prin predilecția pentru scriitura disonantă, densitatea polifonică, stratificarea planurilor sonore, explorarea complexă a timbrului, asimilarea modalismului folcloric și dialogul intertextual cu literatura muzicală universală.

Correspondența compozitorului dezvăluie profilul unui muzician insuficient valorizat în contextul muzicii secolului XX, care, dincolo de activitatea sa componistică, și-a asumat rolul de promotor al culturii muzicale românești în spațiul francez. Această dimensiune a personalității sale este confirmată și de mărturiile oferite în interviul realizat la Paris în 1982 pentru Radio France:

Cornel Țăranu nu locuiește aici, dar vine din când în când, și ceea ce impresionează la compozitori este vasta lor cultură extramuzicală. Așadar... dintre cei mai în vârstă, l-am menționat pe [Ludovic] Feldman, este [Anatol] Vieru, pe care

poate îl cunoașteți, este o doamnă care se numește Myriam Marbé, este Dan Constantinescu, este Doru Popovici, este Zeno Vancea care este printre cei mai în vârstă, și apoi este un remarcabil muzicolog și compozitor care se numește Sigismund Toduță, care locuiește la Cluj, în Transilvania. Este un tânăr pe care îl apreciez foarte mult, care se numește Tudor Ciortea, care cred că și-a făcut studiile la Paris și este un compozitor într-adevăr talentat și a scris, ceea ce îmi place atât de mult la el, a scris o extraordinară carte de analiză a Cvartetelor lui Beethoven¹, cred, unică în felul său. Din păcate, limba română nu este o limbă de circulație internațională; o carte ca aceasta ar trebui să fie tradusă în germană, italiană, franceză și engleză [t. m.].²

¹ Tudor Ciortea, *Cvartetetele de Beethoven*, Editura Muzicală, București, 1968. Titlul lăudat de către Mihalovici este o carte consistentă, de peste 300 de pagini, în care analiza se împletește cu referirile de ordin estetic. Din fericire, în prezent cartea este tradusă în limba germană. Vezi Tudor Ciortea, *Beethovens Strechquartette*, trad. Gheorghe Firca și Gottfried Habenicht, Editura Muzicală, București, 1992.

² Interviu realizat de către dirijorul și muzicologul Alain Pâris pentru Radio France, obținut prin amabilitatea conf. univ. dr. Bianca Țiplea-Temeș. Vezi Alain Pâris, *Marcel Mihalovici, témoin de son temps*, 4e épisode, „La culture germanique”, Radio France Culture, 5 august 1982, Inathèque Paris: „Cornel Țăranu il n’habite pas ici mais il vient de temps en temps, et ce qui frappe chez les compositeurs, c’est la grande culture extra musicale qu’ils ont. Alors... il y a parmi les plus anciens, j’ai nommé [Ludovic] Feldman, il y a [Anatol] Vieru, que vous connaissez peut-être, il y a une femme qui s’appelle Myriam Marbé, il y a Dan Constantinescu, il y a Doru Popovici, il y a Zeno Vancea qui est parmi les plus anciens, et puis il y a un remarquable musicologue et compositeur qui s’appelle Sigismund Toduță, qui habite Cluj, en Transylvanie. Il y a un garçon que j’aime beaucoup qui s’appelle Tudor Ciortea qui a fait, je crois, ses études à Paris et c’est un compositeur vraiment de talent et il a écrit surtout ce qui me plaît tant en lui, il a écrit un extraordinaire livre d’analyse des Quatuors de Beethoven, je crois, unique dans son genre. Malheureusement, la langue roumaine n’est pas une langue de circulation internationale; un livre comme ça devrait être traduit en allemand, italien, en français et en anglais.”

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

—, *Les Cahiers Boëllmann-Gigout*, no. 2/3, Association Boëllmann-Gigout, Paris, decembrie 1997-martie 1998.

Beck, Georges, *Marcel Mihalovici. Esquisse biographique suivi du Catalogue de son œuvre*, Heugel & Cie, Paris, 1954.

Ciortea, Tudor, *Cvartetele de Beethoven*, Editura Muzicală, București, 1968.

Ciortea, Tudor, *Beethovens Strechquartette*, trad. Gheorghe Firca și Gottfried Habenicht, Editura Muzicală, București, 1992.

Mihalovici, Marcel, *Amintiri despre Enescu, Brâncuși și alți prieteni*, Editura Eminescu, București, 1990.

Pâris, Alain, *Marcel Mihalovici, témoin de son temps*, 4e épisode, „La culture germanique”, Radio France Culture, 5 august 1982, Inathèque Paris.

Tomescu, Vasile, Mihaela Marinescu (ed.), *Centenar Marcel Mihalovici (1898-1985)*, Editura Muzicală, București, 2001.

SUMMARY

Alexandra Magazin

Innovation and tradition: exploring compositional techniques in Marcel Mihalovici's piano works

In his work, the composer Marcel Mihalovici attributed a significant role to the piano, considering it one of his main means of expression, a laboratory of his compositional language and a privileged setting for his artistic collaboration with Monique Haas. The analysis of the *Quatre Pastorales pour piano, op. 62* gives us the opportunity to examine in depth the universe of this composer's piano creation. In an era in which creativity is vital, the analysis of this composition reminds us of the importance of reinterpreting cultural heritage through the prism of personal vision. The work serves as an opportunity to discover new techniques and to combine existing styles, thus highlighting the central role of the piano in Mihalovich's artistic evolution and development. Viewed from a historical perspective, his piano music is situated in the continuity of the French Impressionist direction, an aesthetic to which Mihalovici felt attached. Alongside this influence, right from his earliest

works, the composer's approach to the traditional musical background was clear, present either in the form of his own melodies in the Romanian style or through allusions to the folk intonations of his native country. These two characteristics, seemingly opposed stylistically, are grafted on a thorough knowledge of the cultured musical tradition, giving rise to Mihalovici's unmistakable compositional profile, that of a true and original artist, anchored in tradition, but also seeking new solutions. Thus, Mihalovici's music is not only a reflection of his time, but also a guiding beacon for future composers who seek to combine innovation with the cultural authenticity of tradition.